

KLIININEN MIELENTERVEYSPSYKOLOGIA

Kliininen mielenterveyspsykologia syventää mielenterveyden häiriöiden hoitoon ja ennaltaehkäisyyn liittyvää arviointi-, konsultointi- ja interventio-osaamista hyödyntäen monipuolisesti eri psykologisia tietomalleja ja menetelmiä mm. kehitys- ja persoonallisuuspsykologian sekä psykiatrian ja neurotieteiden kliinisiltä sovellusalueilta. Myös kehittyvän palvelujärjestelmän ja -tarpeen pohjalle rakentuvan ammatillisen identiteetin sekä kehittävän asiantuntijuuden näkökulmat ovat vahvasti esillä.

Koulutuksen erityisenä kohderyhmänä ovat mielenterveyspotilaan hoitoketjussa erikoissairaanhoidossa tai perustasolla toimivat psykologit yli organisaatorajojen.

Sisällys

Informaatiota erikoispsykologikoulutuksista yleensä	2
Kliinisen mielenterveyspsykologian erikoispsykologikoulutuksen rakenne (70 op)	5
1. Opintokokonaisuudet	6
2. Opintojen toteutus, opetusmenetelmät ja arviointi.....	8
3. Opintojaksojen ajoitus, osaamistavoitteet ja sisältö	10
Yhteystiedot	15

Informaatiota erikoispsykologikoulutuksista yleensä

Erikoispsykologikoulutus erikoistumiskoulutuksena

Erikoispsykologikoulutukset toteutetaan nykyisin ei-tutkintoon johtavina maksullisina erikoistumiskoulutuksina. Erikoistumiskoulutuksella vahvistetaan työelämässä toimivien korkeakoulutettujen ammatillista kehittymistä ja erityiskompetensseja.

Erikoistumiskoulutuksena voidaan järjestää koulutus, jonka laajuudesta, tavoitteista, kohderyhmästä ja opiskelijan asiantuntemuksen osoittamisesta on sovittu yliopistojen tai ammattikorkeakoulujen keskinäisessä yhteistyössä yhdessä työ- ja elinkeinoelämän edustajien kanssa. Erikoistumiskoulutukset nojaavat vahvaan tutkimukselliseen ja tieteelliseen pohjaan ja niitä järjestävät vain yliopistot ja korkeakoulut.

Koulutuksen järjestää yliopistojen psykologian oppiaineiden ja laitosten muodostama yliopistoverkosto Psykonet. Erikoispsykologikoulutus uudistui vuonna 2016 lakimuutoksen myötä. Koulutus tuottaa Yliopistolain (558/2009) 7 c §:n ja yliopistolain muuttamisesta annetun lain (1172/2014) 7 a §:n sekä erikoistumiskoulutusta koskevan asetuksen (1439/2014) mukaisen pätevyyden toimia vaativissa asiantuntijatehtävissä psykologian erikoisaloilla.

Erikoispsykologikoulutuksista on kullakin erikoisalalla laadittu jäsenyliopistojen rehtoreiden allekirjoittama sopimus (VNA 1439/ 2014 20 c §).

Erikoispsykologikoulutusta järjestetään nykyisin erikoistumiskoulutuksena seuraavilla erikoisaloilla (suluissa koulutuksen vastuuyliopisto), klikkaamalla alaa pääset koulutuksen tietoihin (linkit johtavat Psykonetin sivuille):

- [Kliininen mielenterveyspsykologia](#) (Helsingin yliopisto)
- [Lapset ja nuoret](#) (Turun yliopisto ja Åbo Akademi)
- [Neuropsykologia](#) (Helsingin yliopisto)
- [Psykoterapia](#) (Jyväskylän yliopisto)
- [Terveyspsykologia](#) (Itä-Suomen yliopisto)
- [Työ- ja organisaatiopsykologia](#) (Tampereen yliopisto)

Erikoispsykologikoulutukset ovat laajuudeltaan 70 opintopistettä ja ne voidaan suorittaa 3 vuodessa työn ohessa. Uudistuneet koulutukset eivät enää johda lisenssiaan tutkintoon.

Koulutukset ovat maksullisia, ja niiden hinta on 120 € / opintopiste. Tietoja kootusti on saatavilla myös [Psykonetin](#) sivuilta.

Erikoispsykologin koulutuksesta annettavat todistukset ja niiden osoittama pätevyys

Erikoispsykologin erikoistumiskoulutuksen järjestävä yliopisto myöntää koulutuksen hyväksytysti suorittaneelle opiskelijalle todistuksen. Todistuksesta käy ilmi asianomainen erikoisala. Kaikkien yliopistojen antamat todistukset ovat sisällöltään yhdenmukaiset.

Neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen perusteella voi hakea oikeutta Kelan tukemien neuropsykologien palvelujen tuottamiseen.

Lasten ja nuorten erikoispsykologin koulutus antaa pätevyyden sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 272/2005 9 §:n ja asetuksen (608/ 05) 2 §:n tarkoittamiin kasvatus- ja perheneuvonnan erityistyöntekijän tehtäviin.

Työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutus antaa työterveyshuollon psykologin pätevyyden.

Erikoispsykologikoulutukseen hakeminen

Erikoispsykologikoulutukset alkavat kahden–neljän vuoden välein. Hausta ilmoitetaan Psykologi-lehdessä, Psykonetin internet-sivuilla osoitteessa <http://www.psykonet.fi> sekä koulutusvastuu yliopistojen verkkosivuilla (linkit alla).

Koulutukseen haetaan (erikoisalan omalla) sähköisellä hakulomakkeella. Lisätietoja eri alojen koulutuksesta, alkamisesta ja hakumenettelyistä saa yliopistojen Psykonetin koordinaattorilta, erikoisalojen sihteereiltä/koulutus-suunnittelijoilta. Helsingin yliopistossa tiedustelut voi lähettää suoraan ammatillisen jatkokoulutuksen palveluosiin: meilahti-specialist@helsinki.fi.

Seuraava haku on 10.1.-31.1.2022. Hakukriteerit, tarkat hakuohjeet ja lisätiedot löytyvät koulutusvastuu yliopistojen verkkosivuilta sekä Psykonetin verkkosivuilla www.psykonet.fi

[Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan ammatillinen jatkokoulutus \(Neuropsykologian ja kliinisen mielenterveyspsykologian erikoispsykologikoulutukset\)](#)

[Tampereen yliopiston työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutus](#)

[Turun yliopiston lasten ja nuorten erikoispsykologikoulutus](#)

[Itä-Suomen yliopiston terveystieteiden erikoispsykologikoulutus](#)

Lisätietoja yleisistä asioista koordinaattori Tanja Sarlin, Psykonet, Turun yliopisto, p.0407679358, tanja.sarlin@utu.fi

Opiskelijavalinta

Valintakriteerit vaihtelevat erikoisaloittain. Yleisesti pohjakoulutuksena edellytetään psykologian maisterin tai sitä vastaavaa tutkintoa, joka oikeuttaa psykologian ammattin harjoittamiseen, sekä mahdollisuutta työskennellä erikoisalaan liittyvissä tehtävissä koulutuksen aikana. Työ- ja organisaatio- ja terveystieteiden 30 opintopisteen erikoistumisopinnot moduuliin ovat kelpoisia hakijat, joilla on joku muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto (esim. hallintotieteistä, taloustieteistä, sosiaalipsykologiasta, tai kasvatustieteistä) ja jotka voivat hyödyntää koulutusta työssään. Terveystieteiden 30 op:n erikoistumisopinnot moduuliohjelmiin ovat kelpoisia hakijat, joilla on laillistamista edellyttävä terveydenhuollon tutkinto (muu kuin psykologi).

Erikoispsykologikoulutuksen opiskelijavalinnassa voidaan kiinnittää huomiota myös hakijan oman orientaation syvyyteen: missä määrin hän on jo hankkinut psykologian alan täydennyskoulutusta ja kuinka se näkyy hänen toiminnassaan esimerkiksi kirjoituksina, esitelminä tai julkaisuina. Useilla erikoisaloilla edellytetään lisäksi jo kertynyttä työkokemusta laillistettuna psykologina. Opiskelijat valitaan hakemusten ja mahdollisten haastatteluiden perusteella. Sisäänottomäärä vaihtelee erikoisaloittain ja vuosittain.

Lisätietoja löydät erikoisalojen opinto-oppaista ja alojen vastuupettajilta sekä yliopistojen nettisivuilta. Katso Psykonetin verkkosivuilta www.psykonet.fi.

Mikäli hakija on tyytymätön opiskelijavalinnan tulokseen, hän tai hänen valtuuttamansa henkilö voi osoittaa perustellun, kirjallisen oikaisupyynnön erikoisalan vastuuyliopistolle 14 päivän kuluessa valinnan tuloksen julkistamisesta. Tarkemmat tiedot löytyvät yliopistojen omilta sivuilta ja tiedotetaan opiskelijavalinnan valintapäätöksen yhteydessä.

Opiskelupaikan vastaanottaminen

Kunkin yliopiston asianomainen tiedekunta tai tieteenalayyksikkö hyväksyy opiskelijat. Saatuaan tiedekunnan tai tieteenalayyksikön ilmoituksen valituksi tulemisesta opiskelijan tulee ilmoittaa myönnetyin opiskelupaikan vastaanottamisesta annetussa määräajassa yliopiston ohjeiden mukaisesti. Tarkemmat ohjeet opiskelupaikan vastaanottamiseen ja opintojen aloittamiseen liittyen (opintomaksut, orientaatio, käyttöluvat, opetusohjelma ja kurssi-ilmoittautumiset) lähetetään hyväksymisviestin yhteydessä.

Koulutusjärjestelyt ja kurssikalenteri

Koulutukseen liittyvien kurssien ja muiden opetustapahtumien yksityiskohtaiset aikataulut ja muu informaatio julkaistaan koulutusvastuuyliopistojen opintotietojärjestelmissä sekä Psykonetin Internet-sivuilta löytyvässä kurssikalenterissa osoitteessa <http://www.psykonet.fi/Erikoispsykologikoulutus/kurssikalenteri>.

Tiedot neuropsykologian ja kliinisen mielenterveyspsykologian opetustapahtumista julkaistaan Helsingin yliopiston Opiskelijan ohjeet -sivuilla <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/ammattillisen-jatkokoulutuksen-rakenne-ja-suorittaminen>.

Kaikkien erikoisalojen yhteistyönä toteutetaan puolivuositain Erikoispsykologi asiantuntijana -seminaari, joka antaa valmiuksia sellaisissa kaikille erikoistuville tarpeellisissa ammatillisissa taidoissa, joihin perustutkinto eikä myöskään oman erikoisalan opinnot tai oma ammattikäytäntö työpaikkakoulutuksineen anna riittäviä valmiuksia. Seminaarien teemat ja järjestämipaikkakunnat vaihtelevat (mm. kouluttajana toimiminen, tiedottaminen, oikeuspsykologia ja työnohjaus). Myös nämä seminaarit ilmoitetaan Psykonetin kurssikalenterissa.

Erikoispsykologikoulutuksen opetusohjelmat toteutetaan monimuotoisesti lähi- ja/tai etäopetuksen menetelmin: Opetusmuodot voivat vaihdella erikoisaloittain ja kursseittain (esim. seminaarit, luento- ja pienryhmäopetus, itsenäinen työskentely). Kurssien toteuttamismuodot kuvataan tarkemmin kunkin erikoisalan opintovaatimuksissa ja aloitusseminaareissa käydään läpi opetusmuodot ja opiskelukäytänteet erikoisaloittain. Opintojensa alussa opiskelija voi laatia yhdessä erikoisalan vastaavien opettajien kanssa henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS).

Erikoispsykologikoulutuksen opintorekisterit

Erikoistumiskoulutusta suorittamaan hyväksytyt opiskelijat kirjataan asianomaisen yliopiston opintorekisteriin. Rekisteriotteen ja/tai tiedot opinnoista saa ao. yliopiston ohjeiden mukaisesti.

Erikoispsykologikoulutuksen kustannukset

Erikoispsykologikoulutus on maksullinen erikoistumiskoulutus (Valtioneuvoston asetus 1082/2009 (§ 2) yliopiston toiminnasta perittävistä maksuista ja asetus 1436/2014 valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta). Opintomaksu on 120 euroa/ 1 opintopiste. 70 opintopisteen laajuisen erikoispsykologikoulutuksen kokonaishinta on 8400 euroa. Opintomaksun voi maksaa 1, 3 tai 6 erässä. Maksusuunnitelmasta sovitaan tarkemmin ao. yliopiston kanssa opiskelupaikan vastaanottamisen yhteydessä. Suppeammat erikoistumisopinnot (nk. moduulioopinnot) työ- ja organisaatiopsykologian (30–40 op) ja terveystieteiden psykologian erikoisaloilla (20–30 op) maksavat niin ikään 120 euroa per opintopiste.

Erikoispsykologikoulutuksen organisaatio

Psykonet on psykologian koulutusalaalla toimiva yliopistoverkosto, jonka muodostavat Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Tampereen ja Turun yliopistojen sekä Åbo Akademin psykologian laitokset ja oppiaineryhmät. Verkosto on toiminut koulutusalan katto-organisaationa vuodesta 1989. Verkostoa koordinoi Turun yliopisto.

Erikoispsykologikoulutuksista on kullakin erikoisalalla laadittu jäsenyliopistojen rehtoreiden allekirjoittama sopimus (VNA 1439/2014 20 c §). Erikoispsykologikoulutuksia organisoii edellä kuvatun työnjaon mukaisesti kunkin Psykonet-yliopistoverkoston jäsenyliopisto. Verkoston ylin johto on Psykonetin johtokunnalla, jonka alaisuudessa toimiva erikoispsykologikoulutuksen yhteistyöryhmä koordinoi koulutusten järjestämistä. Yhteistyöryhmä koostuu erikoisalaryhmien puheenjohtajista ja eräistä muista asiantuntijoista.

Kullakin erikoisalalla toimii valtakunnallinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja ohjata erikoisalan koulutusta. Ohjausryhmien jäsenet edustavat asianomaista erikoisalaa, kutakin psykologian oppiainetta, opiskelijoita ja ammattikenttää. Ohjausryhmien sihteerit antavat tarkempaa informaatiota kultakin erikoisalalta.

Kliinisen mielenterveyspsykologian erikoispsykologikoulutuksen rakenne (70 op)

KLIA-22 Sisältöasiantuntijuus, kehittäjäasiantuntijuus ja reflektio (46 op)

KLIA1-22 Palvelutarpeet ja -ketjut mielenterveyshäiriöissä sekä psykologin kehittyvä ja kehittävä asiantuntijuus (6 op)

- KLIA101 Aloitusseminaari, mielenterveyden mallit ja palvelujärjestelmä (2 op)
- KLIA102-22 Kehittävä, kouluttava ja näyttöön perustuva työote (4 op)

KLIA2-22 Psykologin työvälineet: arviointi, konsultointi ja psykologiset interventiot (18 op)

- KLIA201-22 Kehitys, persoonallisuus ja mielenterveys (3 op)
- KLIA202-22 Psykologiset toiminnot ja mielenterveys (2 op)
- KLIA203-22 Mielenterveyshäiriöiden ylläpitävät tekijät, muutosvalmiudet ja kyvykkyydet (2 op)
- KLIA204-22 Arviointiseminaari ja -työpaja (3 op)
- KLIA205-22 Kommunikointiseminaari ja -työpaja (4 op)
- KLIA206-22 Psykososiaalisten interventioiden seminaari ja työpaja (4 op)

KLIA4-22 Psykologinen asiantuntijuus mielenterveyden häiriöissä (20 op)

- KLIA402 Itsetuhoisuus ja päihdeongelmat (4 op)
- KLIA403 Ahdistuneisuushäiriöt ja masennus (4 op)
- KLIA404 Syömishäiriöt ja toiminnalliset häiriöt (4 op)
- KLIA405 Kaksisuuntainen mielialahäiriö ja psykoottiset häiriöt (4 op)
- KLIA406 Persoonallisuushäiriöt (2 op)
- KLIA407 Psykologinen asiantuntijuus neuropsykiatriassa (2 op)

KLIA5 Erikoispsykologi asiantuntijana (2 op)

- KLIA501 Psykologin kehittyvä ammattirooli (2 op) tai vaihtoehtoisesti muu Erikoispsykologi asiantuntijana -seminaari

KLIB Kliinisen mielenterveyspsykologian menetelmäopinnot sekä työnohjaus (14 op)

- KLIB1 Ammattirooliseminaari (2 op)
- KLIB2 Lopputyöseminaari (2 op)
- KLIB3 Työnohjaus (10 op)

KLIC Lopputyö (10 op)

1. Opintokokonaisuudet

Kliinisen mielenterveyspsykologian koulutus (70 op) toteutetaan kolmen vuoden aikana monimuoto-opetuksena ja se sisältää 1–2 päiväisiä seminaareja ja erikseen järjestettävää ryhmätyönohjausta (yhteensä noin 32 seminaari-päivää kolmen vuoden aikana). Koulutus muodostuu seuraavista opintokokonaisuuksista ja -jaksoista:

KLIA-22 Sisältöasiantuntijuus, kehittäjäasiantuntijuus ja reflektio (46 op)

KLIA1-22 Palvelutarpeet ja -ketjut mielenterveyshäiriöissä sekä psykologin kehittyvä ja kehittävä asiantuntijuus (6 op)

Opintokokonaisuuden osaamistavoite: Opiskelija tuntee mielenterveyden palvelujärjestelmän ja moniammatillisen työskentelyn periaatteet sekä osaa asemoida oman ammattiroolinsa ja -tehtävänsä niihin huomioiden muuttuvat palvelutarpeet. Tämän opintokokonaisuuden osaamistavoitteina on, että opiskelija pystyy kohdentamaan opiskeluaan toivomaansa suuntaan ja osaa kehittää omia sekä työyhteisönsä toimintamalleja.

Opintokokonaisuus muodostuu seuraavista opintojaksoista:

- KLIA101 Aloitusseminaari, mielenterveyden mallit ja palvelujärjestelmä (2 op)
- KLIA102-22 Kehittävä, kouluttava ja näyttöön perustuva työote (4 op)

KLIA2-22 Psykologin työvälineet: arviointi, konsultointi ja psykologiset interventiot (18 op)

Opintokokonaisuuden osaamistavoite: Opiskelija

- osaa hyödyntää psykologian keskeisiä käsitteitä ja menetelmiä psykologisen arvioinnin, kommunikoinnin ja interventioiden yhteydessä
- osaa käyttää psykologian keskeisiä käsitteitä ja soveltaa menetelmiä kliinisessä kontekstissa.

Opintokokonaisuus muodostuu seuraavista opintojaksoista:

- KLIA201-22 Kehitys, persoonallisuus ja mielenterveys (3 op)
- KLIA202-22 Psykologiset toiminnot ja mielenterveys (2 op)
- KLIA203-22 Mielenterveyshäiriöiden ylläpitävät tekijät, muutosvalmiudet ja kyvykkyydet (2 op)
- KLIA204-22 Arviointiseminaari ja -työpaja (3 op)
- KLIA205-22 Kommunikointiseminaari ja -työpaja (4 op)
- KLIA206-22 Psykososiaalisten interventioiden seminaari ja työpaja (4 op)

KLIA4-22 Psykologinen asiantuntijuus mielenterveyden häiriöissä (20 op)

Opintokokonaisuuden osaamistavoite: Opiskelija oppii soveltamaan arviointi- ja tapausjäsennessä menetelmiä sekä syventämään psykologin näyttöön perustuvan integroivan, ohjaavan ja osallistavan työotteen soveltamista häiriökohtaisesti.

Opintokokonaisuus muodostuu seuraavista opintojaksoista:

- KLIA402 Itsetuhoisuus ja päihdeongelmat (4 op)
- KLIA403 Ahdistuneisuushäiriöt ja masennus (4 op)
- KLIA404 Syömishäiriöt ja toiminnalliset häiriöt (4 op)
- KLIA405 Kaksisuuntainen mielialahäiriö ja psykoottiset häiriöt (4 op)
- KLIA406 Persoonallisuushäiriöt (2 op)
- KLIA407 Psykologinen asiantuntijuus neuropsykiatriassa (2 op)

KLIA5 Erikoispsykologi asiantuntijana (2 op)

Osaamistavoite: Opiskelijaa saa tietoa ja valmiuksia kaikille erikoistuville psykologeille tarpeellisissa ammatillisissa taidoissa, johon perustutkinto, oman erikoisalan muut opinnot tai työpaikkakoulutus ei anna riittäviä valmiuksia.

KLIA501 Psykologin kehittyvä ammattirooli (2 op) tai vaihtoehtoisesti muu Erikoispsykologi asiantuntijana -seminaari

Tiedot Erikoispsykologi asiantuntijana -seminareista julkaistaan Psykonet-verkoston verkkosivulla [kurssikalent-](#)
[rissa.](#)

KLIB Kliinisen mielenterveyspsykologian menetelmäopinnot sekä työnohjaus (14 op)

KLIB1 Ammattirooliseminaari (2 op)

Osaamistavoite: Opiskelija tunnistaa ammattiroolin muuttumisen koulutuksen aikana ja arvioi koulutusohjelman vaikutuksia omassa työssä.

KLIB2 Lopputyöseminaari (2 op)

Osaamistavoite: Opiskelija oppii suullisesti kertomaan näyttöön pohjaavasta kliinisestä työtavastaan ja arvioimaan sitä tutkitun tiedon ja kollegiaalisen palautteen ja dialogin valossa. Lisäksi opiskelija oppii arvioimaan ja antamaan palautetta muiden kliinisestä työtavasta.

KLIB3 Työnohjaus (10 op)

Osaamistavoite: Opiskelija vahvistaa näyttöön perustuvaa ohjaavaa ja osallistavaa työtötään käytännön työs-
sään sekä saa tukea ammatilliselle kasvulleen.

KLIC Lopputyö (10 op)

Osaamistavoite: Opiskelija oppii näyttöön pohjaavaan käytäntöön perustuvan työtavan sekä ilmaisemaan kirjalli-
sesti kliinistä työtapaansa tai kliinisen mielenterveyspsykologian toimintamallin ja arvioimaan sitä tutkitun tiedon
valossa.

2. Opintojen toteutus, opetusmenetelmät ja arviointi

Suoritustavat

Kliinisen mielenterveyspsykologian erikoispsykologikoulutuksen suoritustavat:

1. Teoriaopinnot (seminaaripäivät) ja työpajat, joiden yhteydessä toteutetaan omatoimisena työnä ennakko-, jälki- ja harjoitustehtäviä sekä perehdytään oheiskirjallisuuteen. Opintojakson suoritukseen voi kuulua oppimis-päiväkirja.
2. Koulutuksen yhteydessä järjestettävä ryhmätyönohjaus.
3. Konstruktivistiseen oppimismalliin perustuvat ja opiskelijan omassa työyhteydessään suunnittelemat, toteuttamat ja arvioimat tehtävät:
  - a. Kirjalliset ammattiroolianalyysit koulutuksen alkaessa ja päättyessä.
  - b. Kehittävän asiantuntijuuden tehtävät: luento, konsultointi tai ohjaus.
  - c. Psykososiaalisen intervention kehittämistehtävä.
  - d. Omaan kliiniseen asiakastapaukseen perustuva tai kliinisen mielenterveyspsykologian toimintamallien/palveluiden kehittämiseen tähtäävä lopputyö, jossa on mukana teoriakatsaus sekä tapausjäsenennys tulkintoihin ja suosituksineen sekä kirjallisesti että suullisesti esitettyinä
4. Työpaikalla järjestettävä työnohjaus.

Teoriaopinnot ja niihin liittyvät tehtävät ja työpajat suoritetaan osallistumalla koulutusohjelman seminaareihin, joita järjestetään kolmen vuoden aikana pääasiassa kaksipäiväisinä lähiopetusjaksoina. Ennakko- ja jälkitehtävät tehdään pääosin kirjallisena ja itsenäisen työskentelyn osuus on merkittävä. Seminaarisisältöjen suoritustavat ovat monimuotoisia: osa sisällöistä katetaan luennoilla ja osa opiskelijan omatoimisella perehtymisellä kirjallisuuteen tai muuhun aineistoon. Osan opinnoista voi korvata muualla suoritetuilla opinnoilla erillisten korvaavuusohjeiden mukaisesti, mutta tämä ei vaikuta koulutuksen hintaan.

Opiskelijan tulee noudattaa opintoihin liittyvien tehtävien määräaikoja, jotka vastuopettaja ilmoittaa viimeistään opetuksen alkaessa. Osasuoritukset tulee suorittaa opintojaksokohtaisiin määräaikoihin mennessä (lisäaikaa tehtäville voi saada ainoastaan pakottavista syistä). Opintojaksojen osasuoritukset vanhenevat vuoden kuluttua opintojakson alkamisesta. Mikäli opiskelija ei vuoden kuluessa opintojakson ensimmäisestä opetuspäivästä ole palauttanut kaikkia opintojaksoon kuuluvia tehtäviä, hänen tulee suorittaa koko opintojakso alusta.

Koulutuksen yhteydessä järjestettävä ryhmätyönohjaus järjestetään mahdollisuuksien mukaan seminaarien yhteydessä siten, että joka toinen kerta on erikostumiskoulutuksen järjestämisen ohjaajan toteuttamaa ja joka toinen kerta vertaisohjausta. Erikoistumisopinnojen alkaessa järjestäytytään opintojen ajan samoina pysyviin 4-6 hengen työnohjausryhmiin. Lisäksi opiskelijoilta edellytetään omaan työkontekstiin liittyvää itse järjestettyä työnohjausta [itse maksettua].

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)

Opintojen alussa opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) niin, että sekä laaja-alainen perehtyneisyys että yksilöllinen syventyminen toteutuvat. Osan opinnoista voi korvata muualla suoritetuilla opinnoilla erillisten korvaavuusohjeiden mukaisesti. Opintosuunnitelman toteutumista arvioidaan opintojen kuluessa.

Salassapito- ja tietoturvasitoumus

Opiskelijat allekirjoittavat opintojen alussa salassapito- ja tietoturvasitoumuksen. Sitoumuksen taustalla on laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (21.5.1999/621) (vaihtoehtoisuutta ja hyväksikäyttökieltoa koskeva 23 §) sekä laki potilaan asemasta ja oikeuksista (17.8.1992/785) (salassapitoa koskevat 13 ja 14 §).

Ammattiroolianalyysi

Koulutuksen alussa opiskelijat tekevät kirjallisen ammattiroolianalyysin omalla työpaikallaan, jossa he kartoittavat työyhteisönsä odotuksia psykologityön osalta sekä kuvaavat omia työprosessejaan ja tavoitteita/odotuksia ammatillisesta kehittämisestä erikoistumiskoulutuksen aikana. Opintojen alkaessa he laativat myös henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS). He toistavat ammattiroolianalyysin koulutuksen lopussa ja arvioivat lisäksi tavoitteiden/odotusten sekä opintosuunnitelman toteutumista.

Mielenterveysalan erityisasiantuntijana kehittyminen

Tämän koulutuksen yleisenä oppimistavoitteena on kliinisen mielenterveyspsykologian erityisasiantuntijana kehittyminen. Valtaosa koulutuksesta tähtääkin kliinisen mielenterveyspsykologian sisältöasiantuntijuuden kasvamiseen. Tähän päämäärään tähtäviä opintoja ovat mm. häiriökohtaiset seminaarit, potilascase-työnohjaus ja potilascase-lopputyö. Kuitenkin psykologien työnkuva on monipuolistumassa ja koulutuksessa pyritään myös kohti kehittävästä asiantuntijuudesta. Oppimistavoitteena on, että opiskelija pystyy toimimaan erilaisissa työyhteisön kehittämistehtävissä. Näihin tehtäviin voi kuulua työyhteisön toiminnan suunnittelua sekä ohjaavia, konsultoivia ja opettavia tehtäviä. Kehittävänä asiantuntijana kasvaminen on koulutuksen sisällä toteutuva oppimiskokonaisuus, johon kuuluu oman asiantuntijuuden ja työyhteisön tarpeiden reflektointia sekä tiedollisina ja taidollisina sisältöinä aikuispedagogiikan ja ohjauksen sekä konsultoivan työotteen seminaarit. Lisäksi kehittävänä asiantuntijana kasvamisen oppimiskokonaisuus sisältää useita seminaarien ennako- ja jälkitehtäviä. Nämä tehtävät voivat pitää sisällään oman työyhteisössä, koulutuksen yhteydessä tai muussa yhteydessä järjestettävien luentojen tai ohjauksen suunnittelua, toteutusta ja näiden reflektiota. Myös työnohjaus ja lopputyö linkittyvät kehittävän asiantuntijan oppimiskokonaisuuteen: Työnohjauksissa harjoitellaan pienryhmän ohjaamista ja on mahdollista käsitellä ammatti-identiteetin ja työyhteisön kehittämistä ja lopputyö voi liittyä omien tai työyhteisön toimintamallien kehittämiseen.

Vapaavalinnainen opintojakso

Opiskelijalla on oikeus vaihtaa yksi Kliinisen mielenterveyspsykologian opintojaksoista yhteen Lasten ja nuorten erikoispsykologikoulutuksen tai Neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen opintojaksoon. Valinnaisen opintojakson tulee vastata opintopistelajaudeltaan Kliinisen mielenterveyspsykologian opetussuunnitelmaan kuuluvaa opintojaksoa. Vapaasti valittavat opintojaksot ilmoitetaan tarkemmin syksyllä 2022.

Opintojaksoihin liittyvä kirjallisuus

Opintojaksoissa käytetään oheisteoksina soveltuvin osin:

Barlow, D.H. (ed). (2014). *The Oxford Handbook of Clinical Psychology: Updated Edition*. Oxford: Oxford University Press, Incorporated.

Rochelle, F., Davidson, J., & Persons, J.B. (2014). *The Transdiagnostic Road Map to Case Formulation and Treatment Planning: Practical Guidance for Clinical Decision Making*. Oakland: New Harbinger Publications.

Lisäksi muuta ajankohtaista aineistoa opettajan osoituksen mukaan.

Arviointi

Lopputyöstä teoriaosuuksineen tehdään tarkastettava kirjallinen opinnäytetyö, joka esitellään lopputyöseminaarissa. Opinnäytetyö arvioidaan asteikolla kiittäen hyväksyty-hyväksyty-hylätty. Muut opintojaksot arvioidaan asteikolla hyväksyty-hylätty.

3. Opintojaksojen ajoitus, osaamistavoitteet ja sisältö

1. LUKUVUOSI

KLIA101 Aloitusseminaari, mielenterveyden mallit ja palvelujärjestelmä (2 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija tutustuu koulutusohjelman sisältöön ja tavoitteisiin sekä osaa kriittisesti tarkastella eri malleja mielenterveydestä ja siihen liittyvistä häiriöistä. Opiskelija tuntee mielenterveyspotilaan palvelujärjestelmän sekä sen tyypilliset palveluketjut ja -tarpeet sekä niihin liittyvät kehittämisyhtymykset.

KLIA102-22 Kehittävä, kouluttava ja näyttöön perustuva työote (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Tämän seminaarin osaamistavoitteina on, että opiskelija pystyy kohdentamaan opiskeluaan toivomaansa suuntaan sekä osaa kehittää omia ja työyhteisönsä toimintamalleja. Opiskelija syventyy oman työyhteisönsä kautta psykologityöhön kohdistuviin odotuksiin ja tarpeisiin sekä oppii refleктоimaan ja kuvaamaan omia palveluprosessejaan ja niihin liittyviä kehittämistarpeita. Opiskelija pystyy arvioimaan ja kehittämään sekä omia että työyhteisön toimintamalleja esim. hoidon vaikuttavuuden näkökulmasta. Opiskelija refleктоi omaa ammatillista identiteettiään suhteessa työyhteisön tarpeisiin ja valitsee omia kehityskohteitaan. Opiskelija osaa aikuispedagogiikan perusteita, kuten linjakkaan koulutuksen ja arvioinnin toteuttamisen. Opiskelija perehtyy näyttöön perustuvan työotteen perusperiaatteisiin ja niiden toteuttamismahdollisuuksiin omassa työssä.

Suorittamisen erityispiirteitä: Ennen seminaaria opiskelija suorittaa empiirisen minitutkimuksen omasta roolistaan ja työskentelyprosesseistaan omassa työyhteisössään (kirjallinen ammattiroolianalyysi). Menetelminä käytetään kyselyä, haastattelua, lukemista, refleктоintia ja refleктоivaa kirjoittamisprosessia. Tutkimuksen pohjalta myös muotoillaan keskeiset kehittämisalueet ja oppimistavoitteet koulutusohjelmaa varten. Tämä ennakotehtävä puretaan seminaarin yhteydessä pienryhmissä. Ammattiroolianalyysin pohjalta opiskelija valitsee kehittävän asiantuntijan syventävät tehtävät. Nämä voivat olla mm. luento-, ohjaus- ja konsultointitehtäviä tai muita kehittämisen kannalta mielekkäitä tehtäviä. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi syventävät tehtävänsä hyödyntäen seminaarien sisältöä sekä kirjallisuutta.

KLIA201-22 Kehitys, persoonallisuus ja mielenterveys (3 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija syventyy elämänkaaren kehityksen ja persoonallisuuden keskeisiin psykologisiin käsitteisiin, malleihin ja tutkimuksiin sekä niiden yhteyksiin hyvinvointiin ja mielenterveyden häiriöihin. Opiskelija osaa huomioida kehityspsykologisia ilmiöitä ja käsitteitä sekä arvioida niiden roolia mielenterveyshäiriöiden altistavina ja suojaavina tekijöinä suunnitellessaan ja toteuttaessaan psykologisia arviointeja ja psykososiaalisia interventioita. Keskeisiä sisältöjä ovat mm. temperamentin ja persoonallisuuspiirteiden, kiintymyssuhteiden ja traumaattisten kokemusten sekä elämänkaareen liittyvien eri kehityshaasteiden vaikutukset mielenterveyteen elämänkaaren eri vaiheissa.

KLIA202-22 Psykologiset toiminnot ja mielenterveys (2 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija syventää osaamistaan psykologisten toimintojen käsitteellistämässä ja mittaamisessa arvioidessaan niiden roolia mielenterveyshäiriöiden altistavina, ylläpitävinä ja suojaavina tekijöinä ja suunnitellessaan psykososiaalisia interventioita. Keskeisiä sisältöjä ovat neurokognitiivisten toimintojen, oman

ja muiden mielen ymmärtämisen käsitteiden, emotion, emotionisäätelyn ja motivaation vaikutukset mielenterveyteen.

KLIA203-22 Mielenterveyshäiriöiden ylläpitävät tekijät, muutosvalmiudet ja kyvykkyydet (2 op)

Huom. KLIA203-22 Mielenterveyshäiriöiden ylläpitävät tekijät, muutosvalmiudet ja kyvykkyydet (2 op) opintojakson ajoitus on muutettu 5.4.2022: siirtynyt 2. lukuvuodelta 1. lukuvuodelle.

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija syventyy mielenterveyshäiriön psykologiseen ja psykososiaaliseen dynamiikkaan häiriötä ylläpitävien ja muutoksen mahdollistavien (transdiagnostisten) käsitteiden kautta ja oppii soveltamaan niitä tapausjäsenysten ja interventiosuunnittelun apuna. Näitä ovat psykologiset ilmiöt kuten mm. minäkuvaan, elämäntilanteeseen ja ihmissuhteisiin, toiminnan ohjaukseen, emotioneihin, vireystilaan, unisäätelyyn, uskomuksiin, pelkoihin ja välttämiskäyttäytymiseen sekä motivaatioon, arvoihin ja tavoitteisiin liittyvät ilmiöt. Näitä käsitellään yksilöllisessä kontekstissa osana tapausjäsennyksen pohjamallia sekä yksilöllisiin vahvuuksiin nojaavaa interventiovalintaa ja -suunnittelua.

2. LUKUVUOSI

KLIA204-22 Arviointiseminaari ja -työpaja (3 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija oppii soveltamaan arviointi ja tapausjäsenysmenetelmiä sekä syventämään psykologin näyttöön perustuvan integroivan, ohjaavan ja osallistavan työtteen soveltamista häiriökohtaisesti. Tapausjäsenysmenetelmien laaja tuntemus ja syvennetty tarpeenmukainen soveltaminen hoidon psykologisen fokuksen löytämiseksi ainakin seuraavien arviointityyppien mukaan:

- a) Akuuttiarvio - Nopeaa tiedonmuodostusta (konsultaatiota) palveleva tapausjäsenys,
- b) Arviointisuunnitelma - Arvioinnin syventämistä palveleva tapausjäsenys,
- c) Interventiosuunnitelma - Interventiosuunnittelua palveleva tapausjäsenys,
- d) Resurssisuunnitelma - Potilaan vahvuuksia ja resursseja avaava tapausjäsenys.

Opiskelija osaa arvioida diagnostisten kriteerien täyttymistä strukturoitujen haastattelumenetelmien perusteella.

KLIA205-22 Kommunikointiseminaari ja -työpaja (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö:

Opiskelija tutustuu psykologisten tutkimusten vaikutuksiin kirjallisuuden ja tieteellisen tutkimuksen perusteella sekä reflektoi omaa ja muiden tapaa tehdä psykologin lausunto. Opiskelija tuntee keskeiset konsultoinnin tieto- ja toimintamallit mielenterveyspotilaan palveluketjussa. Opiskelija osaa muokata psykologisten konsultaatioiden keskeisiä kysymyksenasetteluja sekä käyttää nopeaa tiedonhakua ja päättelyprosessia konsultaatiovastauksen toteuttamisessa sekä ilmaista se tiiviissä ja ymmärrettävässä muodossa sekä kirjallisesti että suullisesti.

Suorittamisen erityispiirteitä: Luennon lisäksi opiskelijat lähettävät ennakkotehtävänä tunnistamattomassa muodossa otteita omista lausunnoistaan tarkasteltavaksi erityisesti viestinnän näkökulmasta ja saavat niistä palautetta opinto-osuuden vetäjältä ja kanssaopiskelijoilta. Seminaarissa haetaan yhteisesti hyviä kirjallisia ilmaisutapoja psykologisen tutkimuksen, tulkinnan ja suositusten esittämiselle.

KLIA206-22 Psykososiaalisten interventioiden seminaari ja työpaja (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija perehtyy psykososiaalisten interventioiden periaatteisiin ja toteuttamiseen ja tieteelliseen näyttöön. Opiskelija osaa arvioida interventioiden vaikuttavuutta. Opiskelija tuntee psykososiaalisten hoitomenetelmien yhteisiä vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi hän perehtyy yleisempien mielenterveyshäiriöiden strukturoituihin hoitomenetelmiin. Opiskelija hallitsee motivoivan työskentelyn perusteet.

Suorittamisen erityispiirteitä: Luento-osuuden lisäksi opiskelija oppii ja harjoittelee strukturoidun psykososiaalisen intervention toteuttamista kliinisessä työssään.

KLIA402 Itsetuhoisuus ja päihdeongelmat (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija osaa kohdata akuutin ongelman sekä tunnistaa ja arvioida itsetuhoisuuden eri asteet ja tehdä niiden pohjalta turvasuunnitelman. Opiskelija osaa päihdeongelmien etiologian, ennusteen ja arvioinnin. Opiskelija osaa tukea häiriökohtaista hoitoa avaamalla häiriön psykologisia taustamekanismeja ja fokuoimalla hoitointerventioita psykologisiin muutoskohteisiin.

Suorittamisen erityispiirteitä: Opiskelija tekee harjoitustehtävänä turvasuunnitelman.

KLIA403 Ahdistuneisuushäiriöt ja masennus (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija osaa ahdistuneisuus- ja masennushäiriöiden etiologian, diagnostiikan ja ennusteen sekä psykologisen tapausjäsennyksen, arvioinnin ja konsultoinnin. Opiskelija tuntee keskeiset häiriökohtaiset hoitomallit ja pystyy tekemään näyttöön perustuvan yksilöllisen interventiosuunnitelman. Opiskelija osaa tukea häiriökohtaista hoitoa avaamalla häiriön psykologisia taustamekanismeja ja fokuoimalla hoitointerventioita psykologisiin muutoskohteisiin.

KLIA5 Erikoispsykologi asiantuntijana (2 op)

Opintojakso järjestetään yhteistyössä Psykonet-yliopistoverkoston kanssa.

Opintojaksojen teemat vaihtelevat (esim. oikeuspsykologia, työnohjaus) ja jokainen Psykonet-yliopistoverkoston erikoisala vastaa vuorollaan kurssin järjestelystä. Kurseja järjestetään kerran lukukaudessa. Kliinisen mielenterveyspsykologian erikoisala järjestää omalla vuorollaan Psykologin kehittyvä ammattirooli -seminaarin. Opiskelija voi valita tämän tai jonkin muun erikoisalan järjestämän seminaarin.

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija saa tietoa ja valmiuksia kaikille erikoistuville psykologeille tarpeellisissa ammatillisissa taidoissa, johon perustutkinto, oman erikoisalan muut opinnot tai työpaikkakoulutus ei anna riittäviä valmiuksia.

KLIA501 Psykologin kehittyvä ammattirooli (2 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Erikoispsykologi asiantuntija: Psykologin kehittyvä ammattirooli -kurssilla opiskelija oppii tarkastelemaan psykologityön piileviä mahdollisuuksia ja omaa luovaa potentiaaliaan; tunnistamaan psykologityön ja psykologisten sovellusten kehitteillä olevia mahdollisuuksia mielenterveyspotilaan palveluketjun eri vaiheissa ennaltaehkäisevistä ja terveyttä edistävästä prosesseista häiriötä korjaaviin prosesseihin; oppii luovan ajattelun sekä innovaation psykologiset mallit sekä soveltamaan niitä käytännössä; tutustuu mielenterveyspalveluiden tulevaisuuden visioihin ja oppii tunnistamaan psykologityön ja psykologisten sovellusten vielä toteutumattomia mahdollisuuksia.

3. LUKUVUOSI

KLIA404 Syömishäiriöt ja toiminnalliset häiriöt (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija osaa syömishäiriöiden ja toiminnallisten häiriöiden etiologian, diagnostiikan ja ennusteen sekä psykologisen tapausjäsennyksen, arvioinnin ja konsultoinnin. Opiskelija tuntee keskeiset häiriökohtaiset hoitomallit ja pystyy tekemään näyttöön perustuvan yksilöllisen interventiosuunnitelman. Opiskelija osaa tukea häiriökohtaista hoitoa avaamalla häiriön taustamekanismeja ja fokuosimalla hoitointerventioita psykologisiin muutoskohteisiin.

KLIA405 Kaksisuuntainen mielialahäiriö ja psykoottiset häiriöt (4 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija osaa kaksisuuntaisen mielialahäiriön ja psykoottisten häiriöiden etiologian, diagnostiikan ja ennusteen sekä psykologisen tapausjäsennyksen, arvioinnin ja konsultoinnin. Opiskelija tuntee keskeiset häiriökohtaiset hoitomallit ja pystyy tekemään näyttöön perustuvan yksilöllisen interventiosuunnitelman. Opiskelija osaa tukea häiriökohtaista hoitoa avaamalla häiriön psykologisia taustamekanismeja ja fokuosimalla hoitointerventioita psykologisiin muutoskohteisiin.

KLIA406 Persoonallisuushäiriöt (2 op) ja

KLIA407 Psykologinen asiantuntijuus neuropsykiatriassa (2 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija osaa persoonallisuushäiriöiden ja neuropsykiatristen häiriöiden etiologian, diagnostiikan ja ennusteen sekä psykologisen tapausjäsennyksen, arvioinnin ja konsultoinnin. Opiskelija tuntee keskeiset häiriökohtaiset hoitomallit ja pystyy tekemään näyttöön perustuvan yksilöllisen interventiosuunnitelman. Opiskelija osaa tukea häiriökohtaista hoitoa avaamalla häiriön psykologisia taustamekanismeja ja fokuosimalla hoitointerventioita psykologisiin muutoskohteisiin.

KLIB1 Ammattirooliseminaari (2 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Ammattirooliseminaarissa tavoitteena on ammattiroolin muuttumisen tunnistaminen koulutuksen aikana ja koulutusohjelman vaikutuksen arviointi omassa työssä.

Suorittamisen erityispiirteitä: Opintojen alkaessa opiskelija teki kirjallisen minitutkielman omasta työnkuvasta ja ammattiroolista suhteessa potilaan ja työympäristön tarpeisiin ja odotuksiin. Koulutuksen päättyessä suoritetaan osana ammattirooliseminaaria lopputehtävä, jossa arvioidaan koulutusohjelman vaikuttavuutta omaan ja työryhmän työhön sekä asetettujen koulutustavoitteiden toteutumista.

KLIB2 Lopputyöseminaari (2 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija oppii suullisesti kertomaan näyttöön pohjaavasta kliinisestä työtavastaan ja arvioimaan sitä tutkitun tiedon ja kollegiaalisen palautteen ja dialogin valossa. Lisäksi opiskelija oppii arvioimaan ja antamaan palautetta muiden kliinisestä työtavasta.

Suorittaminen: Opiskelijat esittävät omat lopputyönsä ja saavat niistä vertaispalautteen.

MUUT KUIN SEMINAARIT

KLIB3 Työnohjaus (10 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija syventää koulutuksen muissa osioissa, kuten seminaarit, välitehtävät sekä lopputyö, opittuja tietoja ja taitoja ja integroi niitä omaan työskentelyyn. Toisena tavoitteena on erityisasiantuntijan taitojen sekä ammatti-identiteetin kehittyminen. Lisäksi tavoitteena on kollegiaalisen vertaisverkoston kehittyminen sekä sen hyödyntäminen.

Rakenne: Työnohjaus koostuu seuraavista osuuksista (1 oppitunti = 45 min.)

- 32 tuntia työtettä, ammatillista identiteettiä ja kasvua tukevaa työnohjausta ryhmissä, joita ohjaavat koulutuksen työnohjaajat
- 32 tuntia vertaisohjausta, jossa pienryhmät kokoontuvat keskenään
- 32 tuntia omassa työkontekstissa toteutettua työnohjausta (tämä ei sisälly opintojakson opintopisteisiin)

Työnohjausryhmät: Työnohjausryhmät muodostetaan koulutuksen alkuvaiheessa ja koulutuksen työnohjaaja sopii tapaamisista ryhmän kanssa. Työnohjausryhmissä on mahdollisuus syventää koulutuksen ydinsisältöjä ja integroida sisältöjä omaan ammatilliseen kehittymiseen. Niissä on myös mahdollista käsitellä opiskelijoiden potilastapauksia.

Vertaisryhmien työskentelymalli: Vertaisryhmät muodostetaan koulutuksen alkuvaiheessa ja ryhmät järjestävät itse tapaamisensa. Tavoitteena on, että vertaistyönohjausryhmien tapaamiskerrat asettuvat työnohjausryhmien tapaamiskertojen väliin. Ryhmää voi hyödyntää koulutuksen aikana toteutettavien tehtävien pohdintaan ja aihepiirien syventämiseen. Vertaisohjausryhmissä opiskelija sekä harjoittelee pienryhmän ohjaamista että aktiivisesti osallistuu ryhmän toimintaan. Vertaistyönohjauksessa opiskelijat vuorollaan vastaavat tapaamiskerran suunnittelusta ja toteuttamisesta. Jokaisen tapaamiskerran lopulla käydään reflektiokierros. Tapaamisesta vastaava opiskelija keskustele muun ryhmän kanssa tapaamiskerran toteutuksesta ja suunnittelee sekä toteuttaa sen.

Vaihtoehtoisia työskentelytapoja on useita:

Teemakeskeinen vertaisryhmäkerta: Tapaamiskerrasta vastaava opiskelija(t) on päättänyt teeman, jonka ympärille vertaistyönohjaustapaaminen rakentuu. Teeman olisi hyvä liittyä koulutuksessa käsiteltäviin aihepiireihin. Tapaamiskerrasta vastaava voi valmistella alustuksen. Valmistautua voi myös valitsemalla artikkelin tai muuta luettavaa materiaalia.

Case-työskentelykeskeinen vertaisryhmäkerta: Opiskelijat voivat tuoda vertaisryhmäkerralle tapauksen/tapauksia käsiteltäväksi. Tapaus voi mielellään liittyä esim. ammattiroolin toteuttamiseen ja siihen liittyviin haasteisiin tai koulutusohjelmassa esiintyviin käsitteellistämisiin ja menetelmiin.

Prosessikeskeinen vertaisryhmäkerta: Opiskelijat voivat tulla vertaisryhmäkerralle sillä asenteella, että ajankohtaisista tarpeista nousee hyödyllinen ja "kuuma" aihe. Tällöin on tärkeää, että vertaisryhmäkerran aluksi käydään yhteinen kierros esille nousevista aihe-ehdotuksista, jotta jokaisen ryhmäläisen tarpeet tulee katsastettua. Näistä ehdotuksista valitaan sopivin.

Eri mallien yhdistelmä: edellä mainittuja työskentelytapoja voi yhdistellä.

Omassa työkontekstissa toteutettava työnohjaus

Itse järjestetyn omassa työkontekstissa toteutetun työnohjauksen työnohjaajana toimii psykologi- ja/tai psykoterapeutti. Työnohjaus on pääsääntöisesti yksilötyönohjausta ja tapahtuu kokonaisuudessaan koulutuksen aikana. Työnohjausena hyväksytään myös ryhmätyönohjaus.

Omassa työkontekstissa saadun työhöjauksen voi korvata esimerkiksi psykoterapeuttikoulutuksen työhöjauks-tunneilla, jos ne tapahtuvat koulutuksen aikana. Tästä pitää sopia ja hyväksyttää korvaava työhöjauks etukäteen koulutuksen opettajien kanssa. Omassa työhöjaukskontekstissa saadusta työhöjauksesta toimitetaan koulutuk-sen lehtorille todistus, josta on saatavilla mallipohja. Omassa työkontekstissa toteutettavasta työhöjauksesta ei saa opintopisteitä.

KLIC Lopputyö (10 op)

Osaamistavoitteet ja sisältö: Opiskelija oppii näyttöön pohjaavaan käytäntöön (tutkittu tieto, kliininen asiantun-temus ja potilaan kokemus) perustuvan työtavan sekä ilmaisemaan kirjallisesti ja suullisesti kliinistä työtapaansa ja arvioimaan sitä tutkitun tiedon valossa.

Suorittaminen:

Opiskelija tuottaa mielenterveysaiheisen kirjallisen lopputyön ja pitää siihen liittyvän suullisen esityksen lopputyö-seminaarissa. Lopputyössä noudatetaan tieteellisen kirjoittamisen periaatteita ja tutkimusraportin rakennetta ja siinä esitetään tutkimuskysymys/tutkimuskysymyksiä. Tutkimuskysymykset liittyvät tapausesimerkkiin, joka on pääsääntöisesti potilastapaus tai kliinisen mielenterveyspsykologian toimintatapa. Lopputyön Johdanto -osio ni-voutuu tapausesimerkkiin ja taustoittaa sekä motivoi kirjallisuuteen ja kliiniseen kokemukseen perustuen tutki-muskysymyksen ja menetelmät. Menetelmät -osiossa esitellään tapausesimerkki (esim. potilastapauksen kohdalla anamneesi, hoitohistoria sekä nykytilanne ja toimintatavan kohdalla tarkka kuvaus toimintatavasta ja sen sijoittu-minen mielenterveyspalveluiden kenttään) sekä käytetyt arviointimenetelmät ja/tai interventiot sekä mahdolliset analysointimenetelmät. Tulososio muodostuu potilastapauksen kohdalla psykologin tutkimustuloksista lausunto-formaattia noudattaen. Toimintatavan kohdalla tulososiossa voidaan esitellä useamman henkilön arvio tutkitta-vasta toimintatavasta. Lopputyö päättyy Pohdinta -osuuteen, jossa esitetään päätulokset, reflektoidaan niitä aiempaan tutkimukseen ja kliiniseen kokemukseen sekä pohditaan mahdollisia selityksiä tuloksille, lopputyön vah-vuuksia/puutteita ja antaa itselle ja työyhteisölle.

Suullisen esityksen yhteydessä suorittamiseen kuuluu muiden opiskelijoiden töiden opponointi. Mikäli opinnäyte käsittelee potilastietoa, esim. tapausesimerkkinä on potilastapaus, tulee opiskelijan huomioida tietosuojasään-nökset sen kirjoittamisessa.

Yhteystiedot

Professori Jari Lahti
Helsingin yliopisto
s-posti jari.lahti@helsinki.fi

Yliopistonlehtori Monica Ålgars
Helsingin yliopisto
s-posti monica.algars@helsinki.fi

Koulutussuunnittelija Helena Laurila
Helsingin yliopisto
s-posti meilahti-specialist@helsinki.fi